

Vanuit de monitoring:

Hoogcelgetal melk voeren is een risico

Melk van koeien met uiergezondheidsproblemen kan een risico vormen voor jonge kalfjes. Bij de GD Veekijker zijn enkele gevallen gemeld van sterfte bij jonge kalveren, mogelijk als gevolg van infecties opgelopen via hoogcelgetal- of mastitismelk.

Kalveren kunnen bij het drinken van mastitismelk grote hoeveelheden ziekteverwekkende bacteriën binnenkrijgen, daarom wordt deze melk in het algemeen niet gevoerd aan kalveren. Maar ook in melk van hoogcelgetalkoeien kunnen bacteriën zitten die ziekte of sterfte kunnen veroorzaken bij kalfjes.

Kalfjes met diarree

Bij een van de bedrijven die problemen hadden gemeld bij de GD Veekijker, kregen drie kalveren biest en melk van eenzelfde koe. Deze vierdekalkskoe had vanaf afkalven vlokjes in de biest en vervolgens ook in de melk. Omdat de melk na vier dagen weer normaal was, is de koe niet behandeld voor mastitis. De kalveren kregen diarree, maar herstelden daar weer van. Toen ze bijna hersteld waren, ging de gezondheid van de kalfjes echter alsnog achteruit. Ondanks behandeling door de dierenarts zijn twee kalfjes uiteindelijk gestorven. Het derde kalf is wel hersteld. Eén van de gestorven kalfjes is voor pathologisch onderzoek aangeboden bij de GD. Tijdens dit onderzoek werd een ernstige ontsteking van de hartspier en bloedvergiftiging door *Staphylococcus aureus* vastgesteld. Het is aannemelijk dat het kalf deze infectie heeft opgelopen via de verstrekte mastitismelk.

Kalf met huidbloedingen

Bij een ander bedrijf kreeg een gezond geboren kalfje na enkele dagen huidbloedingen en werd sloom. De lichaamstemperatuur van het kalf was op de derde dag 36 graden Celsius. Uiteindelijk is het kalf gestorven na drie dagen. Dit kalf had deze drie dagen biest en melk gehad. De koe waarvan de melk afkomstig was had op dat moment geen zichtbare mastitis. Nadat het kalf werd aangeboden voor

pathologisch onderzoek bij de GD, werd vastgesteld dat het een bloedvergiftiging had opgelopen door een infectie met *Klebsiella pneumoniae*. Op het bedrijf waren op dat moment geen zichtbare problemen met *Klebsiella*. Het is daarom onduidelijk of het kalf deze infectie daadwerkelijk heeft opgelopen via de biest.

Achtergrond

De risico's van het voeren van mastitismelk en hoogcelgetal melk is verschillende malen onderzocht. Uit één onderzoek bleek dat het voeren van *E. coli*-mastitismelk geen invloed had op de groei en sterfte van de kalveren. Ook bleek dat het toedienen van *S. aureus* in melk aan gezonde kalveren geen invloed had op hun gezondheid. In een ander onderzoek werden kalveren wel ziek na het voeren van mastitismelk (*E. coli* en stafylokokken). Ze ontwikkelden een maagdarmstoornis en enkele dieren stierven. Uit de mestmonsters van deze kalveren werden dezelfde stafylokokken en *E. coli*-stammen gekweekt als de stammen die waren geïsoleerd uit de mastitismelk. In dit onderzoek werd tevens aangegeven dat het risico het grootst is op de eerste dag: dan staat de darm nog 'open' zodat grote eiwitten (antistoffen) kunnen worden opgenomen. Bacteriën kunnen dan echter ook gemakkelijker worden opgenomen.

Advies

Deze onderzoeken en de beschreven gevallen tonen aan dat het risico op het ontstaan van ziekte bij kalveren na het voeren van hoogcelgetal- of mastitismelk wel aanwezig is. Het advies is dan ook om, als er koemelk gevoerd wordt, alleen melk te verstrekken van koeien zonder uiergezondheidsproblemen.